

ĐỐI NGOẠI ĐẢNG NĂM 2018 ĐÓNG GÓP QUAN TRỌNG VÀO KẾT QUẢ NỔI BẬT CỦA ĐỐI NGOẠI NƯỚC NHÀ VÀ NHỮNG THÀNH TỰU CHUNG CỦA ĐẤT NƯỚC

HOÀNG BÌNH QUÂN*

Năm 2018, trước những biến động nhanh chóng và phức tạp của tình hình thế giới, khu vực tác động đa chiều, đa cấp độ đến môi trường an ninh và phát triển của nước ta, đối ngoại đảng cùng với ngoại giao nhà nước và đối ngoại nhân dân hoạt động tích cực, phối hợp hiệu quả đã đạt được nhiều thành quả quan trọng, đóng góp xứng đáng vào những thành tựu chung của đất nước. Với vai trò là một trụ cột quan trọng của mặt trận đối ngoại, đối ngoại đảng đã phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo, đổi mới, góp phần giữ vững độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ; duy trì và củng cố môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước, bảo đảm lợi ích quốc gia - dân tộc.

NĂM qua, cục diện an ninh - chính trị thế giới có nhiều biến động nhanh chóng, phức tạp, khó lường, tác động đa chiều, đa cấp độ đến an ninh và phát triển của mọi quốc gia, trong đó có Việt Nam. Các nước lớn điều chỉnh chính sách linh hoạt, đẩy mạnh thực hiện các mục tiêu chiến lược ở quy mô khu vực và toàn cầu, tạo ra sự cạnh tranh, cọ xát quyết liệt hơn cả về chính trị, quân sự, kinh tế cũng như những phức tạp trong tập hợp lực lượng. Chủ nghĩa dân tộc, dân túy, chủ nghĩa thực dụng trỗi dậy mạnh mẽ; luật pháp quốc tế, các cơ chế đa phương gặp nhiều thách thức hơn; xu hướng cường quyền, áp đặt, hành xử đơn phương có chiều hướng gia tăng; các cơ chế quản trị khu vực và toàn cầu gặp nhiều thách thức và giảm sút vai trò trong giải quyết các vấn đề quốc tế nổi lên hiện nay. Các “điểm nóng” từ Trung Đông, châu Phi đến châu Á - Thái Bình

Dương đều diễn biến phức tạp hơn trước. Khu vực châu Á - Thái Bình Dương được các nước trong và ngoài khu vực ngày càng coi trọng, tuy nhiên đây cũng là khu vực hội tụ nhiều mâu thuẫn lớn của thế giới, là nơi giao thoa các lợi ích căn bản cũng như cạnh tranh chiến lược toàn diện giữa các nước lớn. Tranh chấp chủ quyền lãnh thổ, biển, đảo diễn biến hết sức phức tạp, tiềm ẩn nhiều nguy cơ đe dọa hòa bình, ổn định tại khu vực, thách thức chủ quyền, quyền chủ quyền của các nước. Kinh tế thế giới tiếp tục xu thế phục hồi, song đang chậm lại và còn tiềm ẩn rủi ro, nhất là do cạnh tranh thương mại, bất ổn địa - chính trị tại các khu vực và nợ công cao. Liên kết kinh tế quốc tế, tự do hóa thương mại tiếp tục được các nước thúc đẩy,

* Ủy viên Trung ương Đảng, Trưởng Ban Đối ngoại Trung ương

song gặp khó khăn hơn do sự gia tăng của các biện pháp bảo hộ. Các nhân tố đó đang làm cho tính bất ổn, bất định và bất thường của tình hình thế giới gia tăng.

Trong bối cảnh đó, năm 2018 đối ngoại đảng đã bám sát đường lối đối ngoại của Đại hội XII, nâng cao tính chủ động, tích cực và sáng tạo, triển khai các hoạt động có trọng tâm, trọng điểm, đạt nhiều kết quả quan trọng.

Một số kết quả lớn của hoạt động đối ngoại đảng năm 2018

Thứ nhất, Đảng ta đã chủ động thúc đẩy quan hệ với các đảng cầm quyền ở các nước xã hội chủ nghĩa và nước láng giềng chung biên giới, qua đó quan hệ được củng cố và có bước phát triển quan trọng; quan hệ kênh đảng góp phần tăng cường hiệu quả sự tin cậy chính trị, tạo nền tảng chính trị và giữ vai trò định hướng chiến lược trong quan hệ giữa nước ta và các nước bạn.

Đảng ta đã cùng với *Đảng Nhân dân Cách mạng Lào* đưa quan hệ hai Đảng đi vào chiều sâu, củng cố sự tin cậy chính trị và phát huy hiệu quả quan hệ đoàn kết đặc biệt, toàn diện giữa hai Đảng, hai nước. Các chủ trương, biện pháp hợp tác trọng tâm có tính chiến lược do lãnh đạo cấp cao nhất của hai Đảng chỉ đạo từ đầu năm 2018 được nỗ lực thực hiện; nhận thức về tầm quan trọng chiến lược của quan hệ hai Đảng đối với quan hệ hai nước không ngừng được nâng cao. Trong năm 2018, hai Đảng đã phối hợp triển khai hiệu quả nhiều cơ chế hợp tác quan trọng ở cấp cao nhất cũng như ở các ban tham mưu của hai Đảng; các hình thức trao đổi thông tin, lý luận, kinh nghiệm thực tiễn... được triển khai linh hoạt, đa dạng, nhất là việc hai Đảng đã tổ chức hiệu quả Hội thảo lý luận lần thứ 6 (tháng 7-2018) với chủ đề “*Công tác tư tưởng trong điều kiện hiện nay - thực trạng, vấn đề đặt ra và giải pháp*”, đóng góp thiết thực vào công tác nghiên cứu lý luận và tổng kết thực tiễn, phục vụ quá trình cầm quyền của hai Đảng. Ta đã triển khai hiệu quả việc mở các lớp đào tạo, bồi dưỡng cán bộ giúp bạn. Cơ chế

thăm chính thức, thăm nội bộ của lãnh đạo cấp cao hai Đảng được đẩy mạnh, trong đó có chuyến thăm Việt Nam của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Lào Bun-nhăng Vô-la-chít và nhiều chuyến thăm của các đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị, Ban Bí thư của hai Đảng.

Với Đảng Cộng sản Trung Quốc, đối ngoại kênh đảng trong năm 2018 diễn ra sôi động, hiệu quả; quan hệ giữa hai Đảng tiếp tục đóng vai trò quan trọng, định hướng và dẫn dắt sự phát triển ổn định của quan hệ hai nước. Các cơ chế hợp tác giữa hai Đảng được phát huy, đi vào chiều sâu, thiết thực, hiệu quả hơn. Mặt khác, quan hệ giữa hai Đảng được mở rộng ở mọi cấp độ, từ cấp lãnh đạo cao nhất của hai Đảng đến các ban của Trung ương, các tỉnh ủy, thành ủy, các tổ chức đảng ở địa phương. Việc trao đổi nhiều đoàn cấp cao của hai Đảng, nhất là cấp Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, đã đạt được và bổ sung những nhận thức chung cấp cao quan trọng, qua đó gia tăng sự tin cậy chính trị giữa hai nước, kiểm soát và xử lý các bất đồng, trong đó có vấn đề Biển Đông. Năm qua, hai Đảng cũng đã tổ chức thành công Hội thảo lý luận lần thứ 14 (tháng 7-2018) với chủ đề “*Thực tiễn và kinh nghiệm đổi mới của Việt Nam và cải cách, mở cửa của Trung Quốc*”; tổ chức các lớp đào tạo cán bộ cho Việt Nam. Đồng thời, năm qua, ta cũng rất chủ động trong các hoạt động đối ngoại kênh đảng đề trao đổi, tham khảo về các vấn đề xây dựng Đảng, các lĩnh vực công tác của Đảng, công tác phòng, chống tham nhũng...

Với Đảng Nhân dân Cam-pu-chia, hoạt động đối ngoại kênh đảng vừa đi vào chiều sâu, vừa phát triển mở rộng linh hoạt các nội dung hợp tác. Quan hệ giữa hai Đảng tiếp tục giữ vai trò quan trọng trong việc củng cố nền tảng chính trị cho quan hệ hai nước. Thông qua các cơ chế thường niên, đặc biệt là hội đàm cấp cao và các chuyến thăm của lãnh đạo cao nhất của hai Đảng, trong đó có chuyến thăm Việt Nam của Chủ tịch Đảng Nhân dân Cam-pu-chia, Thủ tướng Hun Xen, hai bên đã trao đổi nhiều vấn đề có tính chiến

lược, tạo nhận thức chung quan trọng trong việc củng cố quan hệ tốt đẹp giữa hai Đảng, hai nước đối với an ninh và phát triển của mỗi nước trong giai đoạn phát triển mới.

Với Đảng Cộng sản Cu-ba, quan hệ hữu nghị, đoàn kết thủy chung, trong sáng, tin cậy giữa hai Đảng không ngừng phát triển và ngày càng thắt chặt. Đảng ta tiếp tục thể hiện tinh thần đoàn kết, ủng hộ bạn cả về tinh thần và vật chất thông qua nhiều hình thức phù hợp, như viện trợ gạo, xóa toàn bộ nợ cho Cu-ba... Ta đã triển khai tích cực các hoạt động đối ngoại đảng. Đặc biệt, chuyến thăm cấp Nhà nước tới Cu-ba của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng (tháng 3-2018) đã thắt chặt và củng cố tình cảm sâu đậm giữa hai Đảng, hai nước và nhân dân hai nước. Hai Đảng đã ký mới Thỏa thuận trao đổi và hợp tác giai đoạn 2018 - 2023, nhấn mạnh vai trò nòng cốt của quan hệ kênh đảng trong định hướng quan hệ hợp tác toàn diện giữa hai nước. Chiều sâu hợp tác giữa hai Đảng tiếp tục được thúc đẩy thông qua các hoạt động trao đổi kinh nghiệm thực tiễn và lý luận. Hai Đảng đã tổ chức thành công Hội thảo lý luận lần thứ 4 (tháng 11-2018) về chủ đề "*Phát triển kinh tế, xã hội và công tác chính trị, tư tưởng, nhiệm vụ ưu tiên hàng đầu của Đảng Cộng sản Cu-ba và Đảng Cộng sản Việt Nam*". Kết quả quan hệ hợp tác giữa hai Đảng trong năm qua tiếp tục góp phần quan trọng thúc đẩy quan hệ hai nước, đồng thời tạo những ảnh hưởng tích cực tới quan hệ của Đảng ta với các chính đảng ở khu vực Mỹ La-tinh.

Thứ hai, quan hệ với các đảng cầm quyền, tham chính có bước phát triển mạnh, góp phần tạo nền tảng chính trị quan trọng cho việc củng cố và mở rộng quan hệ song phương, đồng thời tạo sự ổn định trong quan hệ nhà nước khi có sự thay đổi vị thế cầm quyền của các đảng ở chính trường các nước. Đây tiếp tục là một đột phá trong quan hệ của Đảng ta trong năm 2018. Với tư cách là một đảng cầm quyền, Đảng ta đã chủ động thúc đẩy mạnh mẽ quan hệ với nhiều đảng cầm quyền, tham chính, đảng có vị trí và vai trò quan trọng

trong việc hình thành và triển khai chính sách của các nước đối với Việt Nam, như với các đảng tại Mỹ, Anh, Pháp, Nga, Đức, Phần Lan, Hung-ga-ri, Hy Lạp, Ca-dắc-xtan, Nhật Bản, Xin-ga-po, Mi-an-ma, Phi-líp-pin, Thái Lan, Mông Cổ, Ấn Độ, Ô-xtrây-li-a, Niu Di-lân, Ai Cập, Nê-pan, Xri Lan-ca, Mô-dăm-bích, Ăng-gô-la... Đặc biệt, các chuyến thăm rất quan trọng và rất thành công tới Pháp, Nga, Hung-ga-ri của Tổng Bí thư Đảng ta đã tạo những dấu mốc mới, động lực mới, xác lập các khuôn khổ hợp tác, mở rộng "địa" cho quan hệ song phương, củng cố sự tin cậy chính trị, qua đó tạo nền tảng vững chắc để thúc đẩy toàn diện và nâng cao hiệu quả hợp tác trên tất cả các lĩnh vực; đồng thời thể hiện sự trân trọng, mong muốn không ngừng vun đắp các mối quan hệ hữu nghị giữa Đảng ta và các chính đảng đối với các nước đối tác quan trọng. Bên cạnh đó, chúng ta đã triển khai nhiều chuyến thăm của đồng chí Thường trực Ban Bí thư, các đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ủy viên Trung ương tới các nước, thúc đẩy mạnh mẽ quan hệ với nhiều đảng cầm quyền, mở rộng quan hệ với các đảng tham chính, ký kết nhiều thỏa thuận hợp tác,... tạo ra nền tảng quan hệ ngày càng rộng mở của đối ngoại đảng. Quan hệ với các đảng cầm quyền, tham chính, các đảng đối lập lớn đã góp phần làm cho chính giới các nước có cách nhìn đầy đủ hơn về vai trò lãnh đạo của Đảng ta, tôn trọng thể chế chính trị của Việt Nam, tạo nhận thức chung về nhu cầu thúc đẩy khuôn khổ quan hệ ổn định, lâu dài với nước ta, từ đó thúc đẩy tham gia và tác động vào quá trình hoạch định cũng như triển khai các chính sách của các nước đối với Việt Nam. Cần nhấn mạnh là hầu hết các chính đảng ở các nước, dù theo các khuynh hướng chính trị khác nhau, song nhìn chung đều mong muốn tăng cường hợp tác với Đảng ta, hoan nghênh những đóng góp quan trọng của ta đối với việc thúc đẩy xu thế hòa bình, ổn định, hợp tác và phát triển ở khu vực và trên thế giới. Thông qua các mối quan hệ với các chính đảng này, ta cũng đã tham khảo được

nhiều kinh nghiệm cầm quyền, lãnh đạo, quản lý đất nước.

Thứ ba, quan hệ của Đảng ta với các đảng cộng sản, công nhân, các đảng cánh tả có vị trí, vai trò trên chính trường các nước được củng cố thực chất, có trọng tâm, trọng điểm. Năm 2018, việc thúc đẩy quan hệ với các đảng cộng sản, công nhân, cánh tả tiếp tục là hướng quan hệ truyền thống quan trọng của Đảng ta và được triển khai với nhiều hoạt động đối ngoại phong phú. Ta đã thúc đẩy quan hệ với nhiều đảng cộng sản, công nhân ở nhiều nước và đối tác quan trọng, như Đảng Cộng sản Liên bang Nga, Đảng Cộng sản Séc - Mô-ra-va, Đảng Cộng sản Pháp, Đảng Cộng sản Mỹ, Đảng Cộng sản I-ta-li-a, Đảng Cộng sản Hy Lạp, Đảng Cộng sản Bra-xin, Đảng Cộng sản nhân dân Ca-dắc-xtan, Đảng Cộng sản Nhật Bản, Đảng Xã hội chủ nghĩa Vê-nê-xu-ê-la, Đảng Cộng sản Chi-lê, Đảng Cánh tả Đức, Đảng Cách mạng Tan-da-ni-a, Đảng Phong trào Cánh tả thống nhất của Đô-mi-ni-ca và nhiều đảng ở các khu vực khác. Sự tin cậy chính trị và chiều sâu hợp tác được nâng cao hơn. Trong bối cảnh các đảng cộng sản, công nhân trên thế giới còn khó khăn nhiều mặt, Đảng ta coi trọng việc trao đổi đoàn nhằm tăng cường quan hệ đoàn kết, hữu nghị, trao đổi các vấn đề lý luận và thực tiễn xây dựng chủ nghĩa xã hội, các vấn đề lớn của thời đại. Hầu hết các đảng cộng sản, công nhân đều coi những thành tựu đổi mới của ta là đóng góp quan trọng về lý luận và thực tiễn trong việc bảo vệ và phát triển chủ nghĩa Mác - Lê-nin, đồng thời cổ vũ các đảng bạn trong cuộc đấu tranh vì chủ nghĩa xã hội. Đây là những đóng góp cụ thể và thiết thực của Đảng ta đối với phong trào cộng sản, công nhân quốc tế. Ở chiều ngược lại, các đảng cộng sản, công nhân quốc tế tiếp tục là lực lượng hậu thuẫn chính trị rất quan trọng đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và nhân dân ta; có nhiều hoạt động thiết thực ủng hộ các quan điểm, chủ trương của ta trong giải quyết các vấn đề liên quan đến lợi ích quốc gia - dân tộc của ta.

Thứ tư, Đảng ta tiếp tục chủ động, tích cực tham gia và tham gia có hiệu quả tại các diễn đàn đa phương chính đảng. Ở cấp độ đa phương này, chúng ta tham gia và có quan hệ với cả các diễn đàn của cả các lực lượng cộng sản, công nhân lẫn các diễn đàn của các chính đảng không phân biệt khuynh hướng và tư tưởng chính trị. Trong năm 2018, những đóng góp của ta, nhất là với vai trò là Ủy viên Ủy ban Thường trực Hội nghị quốc tế các chính đảng châu Á (ICAPP) và thành viên Nhóm Công tác của Cuộc gặp quốc tế các đảng cộng sản, công nhân (IMCWP) đã góp phần quan trọng thúc đẩy sự đoàn kết, đồng thuận, định hướng phối hợp trong hoạt động của các diễn đàn theo hướng năng động, thực chất hơn. Bên cạnh đó, Đảng ta tiếp tục ủng hộ các lực lượng cánh tả, tiến bộ tại khu vực Mỹ La-tinh thông qua tham gia tích cực Diễn đàn Xao Pao-lô lần thứ 24 được tổ chức ở Cu-ba, Diễn đàn "Các chính đảng và một xã hội mới" lần thứ 22 được tổ chức ở Mê-hi-cô, cùng nhiều hội thảo quốc tế các đảng cộng sản và công nhân được tổ chức định kỳ ở nhiều nước. Uy tín, vị thế và sự tin cậy của Đảng ta đối với các chính đảng ngày càng được nâng cao, qua đó tranh thủ được sự ủng hộ ngày càng rộng rãi của các đảng đối với chủ trương, quan điểm của ta trên nhiều vấn đề. Các hoạt động của Đảng ta tại các diễn đàn đa phương chính đảng cũng góp phần làm cho bạn bè quốc tế hiểu đúng và sâu sắc hơn về công cuộc đổi mới, về Đảng, đất nước Việt Nam, qua đó tranh thủ được sự ủng hộ ngày càng rộng rãi của các đảng đối với những vấn đề về lợi ích quốc gia - dân tộc của ta.

Phương hướng, nhiệm vụ công tác đối ngoại đảng thời gian tới

Trong những năm tới, tình hình thế giới tiếp tục diễn biến nhanh, khó lường; cục diện chính trị - an ninh thế giới, khu vực được dự báo có những nhân tố phức tạp. Cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn sẽ ngày càng quyết liệt; xu thế đa cực, đa trung tâm sẽ tiếp tục được thúc đẩy. Hòa bình, hợp tác và

phát triển vẫn là nhu cầu lớn của các quốc gia, song xu hướng cường quyền, áp đặt, bảo hộ thương mại, đe dọa và sẵn sàng sử dụng sức mạnh trong quan hệ quốc tế sẽ có chiều hướng gia tăng, thách thức luật pháp và trật tự quốc tế. Lợi ích quốc gia - dân tộc tiếp tục được đề cao hơn trong quan hệ quốc tế. Sự vận động của các chính đảng cũng diễn biến phức tạp với nhiều biểu hiện mới; cạnh tranh giữa các chính đảng ở từng nước diễn ra gay gắt, tạo ra những thay đổi vị thế nhanh chóng trên chính trường các nước.

Tình hình trên đặt ra nhiều vấn đề mới, yêu cầu mới, đòi hỏi công tác đối ngoại đảng phải thích ứng nhanh chóng, chủ động đón đầu và tranh thủ tối đa các cơ hội mang lại, bảo đảm thực hiện tối đa lợi ích quốc gia - dân tộc, góp phần hiệu quả duy trì môi trường hòa bình, ổn định cho sự phát triển của đất nước; bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ, tranh thủ tối đa các nguồn lực quốc tế phục vụ cho sự nghiệp phát triển đất nước; nâng cao vị thế của Đảng và nước ta trên trường quốc tế.

Trên tinh thần đó, công tác đối ngoại đảng thời gian tới cần tập trung vào một số phương hướng, nhiệm vụ lớn như sau:

Một là, tổ chức tốt các chuyến thăm của Đảng, nhất là các chuyến thăm cấp cao; phát huy mạnh mẽ và hiệu quả các cơ chế, các chương trình hợp tác kênh đảng, như hội thảo lý luận, đối thoại chính sách, đào tạo cán bộ,... đưa quan hệ đối ngoại của Đảng đi vào chiều sâu, hiệu quả, thiết thực, nhất là quan hệ với các đảng cầm quyền ở các nước xã hội chủ nghĩa và láng giềng chung biên giới, củng cố sự tin cậy chính trị, tạo nền tảng chính trị vững chắc, giữ vai trò định hướng chiến lược cho quan hệ song phương; phát huy lợi thế kênh quan hệ đối ngoại đảng để tham gia giải quyết những vấn đề lớn trong quan hệ song phương.

Hai là, ưu tiên tạo đột phá quan hệ với các đảng cầm quyền, các đảng tham chính, đảng có vai trò quan trọng trong các đối tác quan trọng của ta, nhất là các nước là đối tác chiến

lược, đối tác toàn diện của Việt Nam, củng cố lòng tin, tạo nền tảng chính trị cho quan hệ song phương của ta nhằm thúc đẩy khuôn khổ quan hệ ổn định lâu dài.

Ba là, tăng cường quan hệ một cách thực chất với các đảng cộng sản, công nhân, các đảng cánh tả có vai trò đáng kể ở các nước và trong phong trào cộng sản, công nhân quốc tế; chủ động và tích cực phát huy vai trò tại các diễn đàn đa phương chính đảng; đề xuất và thúc đẩy các sáng kiến phù hợp với lợi ích của ta; vận động, tạo lập sự ủng hộ đối với lập trường của ta trên các vấn đề quan trọng, tạo hậu thuẫn quốc tế lâu dài, hiệu quả cho Đảng, Nhà nước ta và đất nước ta.

Bốn là, tăng cường phối hợp chặt chẽ, nhịp nhàng, thông suốt giữa các hoạt động đối ngoại đảng, ngoại giao nhà nước và đối ngoại nhân dân; tăng cường và nâng cao hiệu quả hoạt động đối ngoại của các ban của Đảng, của các tỉnh ủy, thành ủy.

Năm là, đẩy mạnh phối hợp trong công tác nghiên cứu, dự báo, nhất là nghiên cứu, dự báo chiến lược, tham mưu, đề xuất, thẩm định, tạo sự thống nhất cao về quan điểm và cách xử lý, tạo cơ sở vững chắc để lãnh đạo cấp cao thông qua các chủ trương, đề án, giải pháp, chính sách đối ngoại.

Sáu là, tăng cường phối hợp trong quản lý các hoạt động đối ngoại, bảo đảm thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả Quy chế quản lý thống nhất các hoạt động đối ngoại của Bộ Chính trị, góp phần nâng cao tính thiết thực, hiệu quả của các hoạt động đối ngoại.

Những kết quả tích cực của đối ngoại đảng năm 2018 có một ý nghĩa hết sức quan trọng, bởi năm 2018 là năm bản lề khi Đại hội XII của Đảng đã qua được một nửa nhiệm kỳ, là thời điểm toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta bước vào giai đoạn then chốt thực hiện các mục tiêu của Đại hội XII của Đảng. Những kết quả quan trọng đó tạo cơ sở mang tính quyết định để đối ngoại đảng cùng với ngoại giao nhà nước và đối ngoại nhân dân thực hiện thắng lợi đường lối, chính sách đối ngoại của Đại hội XII của Đảng. □